

Norðurlendskur bróður- andi!

— Hetta at sviar vilja lata okkum Kongsbókina aftur er ein sovordin vinagerð, sum ikki hevur sæð sín líka. Hetta er tek-in um veruligan norðurlendskan bróður-anda, sigur Jóhan Hendrik W. Poulsen, professari, um avgerðina hjá svium at lata okkum Kongsbókina

Eg havi sjáldan verið fegnari í lívinum enn nú. Hetta er ein sovordin vinagerð, sum ikki hevur sæð sín líka.

So ramliga tekur Jóhan Hendrik W. Poulsen, professari til orða, tá vit spurdu hann, hvussu tað kendist at fáa at vita, at Kongsbókin nú kemur heimaftur til Føroya.

Hann sigur seg vera púra bilsnan um, at tað skuldi ganga so skjótt og væl í hond.

—Men vit hava eisini verið sera væl móttíknir í Svøríki, tá vit hava greitt teimum frá, hví tað er so umráðandi fyri okkum at fáa Kongsbókina heimaftur sigur Jóhan Hendrik og leggur aftrat, at hetta má sigast at vera veruligur norðurlendskur bróður-andi. Her hava sviar vísa stóra vælvild móti føroyingum heldur hann.

—Ja eg má viðganga, at eg hevði aldri ventað, at tað skuldi ganga so skjótt og greitt. Tú er ikki vanur við, at teir, sum ráða, eru so lagaligir. Men her mugu vit so ásanna tað sigur ein sera fegin Jóhan Hendrik W. Poulsen.

Sjálvur hevur hann verið í Svøríki saman við hinum limunum í nevndini, sum hevur til uppgávu at fáa gomul skjöl og handrit heim til Føroya aftur. Hann visir á, at sviar annars ikki hava tikið undir við áheitanini frá Unesco um at lond, sum hava tikið fæ frá øðrum tvs, eitt nú mentanarligar gripir, skulu lata

upprunalandinum hesar aftur.

Herfyri varð lagt uppskot fyri svenska rikisdagin um at lata av landinum aftur alt ránsfæ, sum sviar hava tikið eitt nú undir triatiárkrígunum. Men hetta uppskot hevur ikki fingið undirtøku tó so, at svenski rikisdagurin hevur

viljað gjørt eitt undantak, tá tað snýr seg um føroyingar.

Teir siggja, hvussu stóran søguligan og málsligan týðning hetta bókaverk hevur fyri Føroyar, og tí hava teir gjørt av at gera hetta undantaki.

Uppá fyrispurning hvussu stóran týðning tað hevur havt fyri avgerðina hjá mentamálanevndini í

svenska riksdagnum, at føroyingar hava sett henni stevnu í Svøríki sigur Jóhan Hendrik, at samtalurnar hava verið sera gróðrarrikar.

—Vit greiddu svensku mentamálanevndini frá okkara sjónarmiðjum, og tað er greitt, at har kom mangt fram, sum hon ikki vist um frammanundan. Tí haldi eg, at hesar samtalur hava verið sera

týðningarmiklar fyri endaligu stóðutakanina. Sviar halda tað vera óráttvíst, at ein bók, sum Føroya lögmaður hevur átt og sum av onkrari tilvild er komin burtur úr landinum, ikki skal vera í Føroyum. Teir hava helst eisini sæð, at vit so fá vit eru, eiga ikki nógv tilik handrit, og tí haldi eg vit kunnu vera sera væl nøgd við stóðutakanina hjá svium, sigur Jóhan Hendrik.

Vit spurdu Jóhan Hendrik, hvat tað hevur at týða fyri hann, sum alt sitt liv hevur tikist við at granska mál og mentan, at hetta bókaverkið nú kemur heimaftur til Føroya!

—Tað hevur ómetaliga nógv at siga. Bókin er ein itókilig ímynd um okkara málsliga og mentanarliga arv. Hon fer so avgjort at stimbra granskingina av okkara egnu søgu, og tað er bara gott. Sjálvandi kunnu vit brúka myndir og avrit av eini sovornari bók til gransking, men tað er altíð neyðugt at leita til handritið sjálvt. Annars kundi eg hugsað mær, at henda bók varð givin út sum bók, soleiðis at hon kundi verið ógnað fleiri føroyingum sum tann mentanarligi dýrgripur hon er.

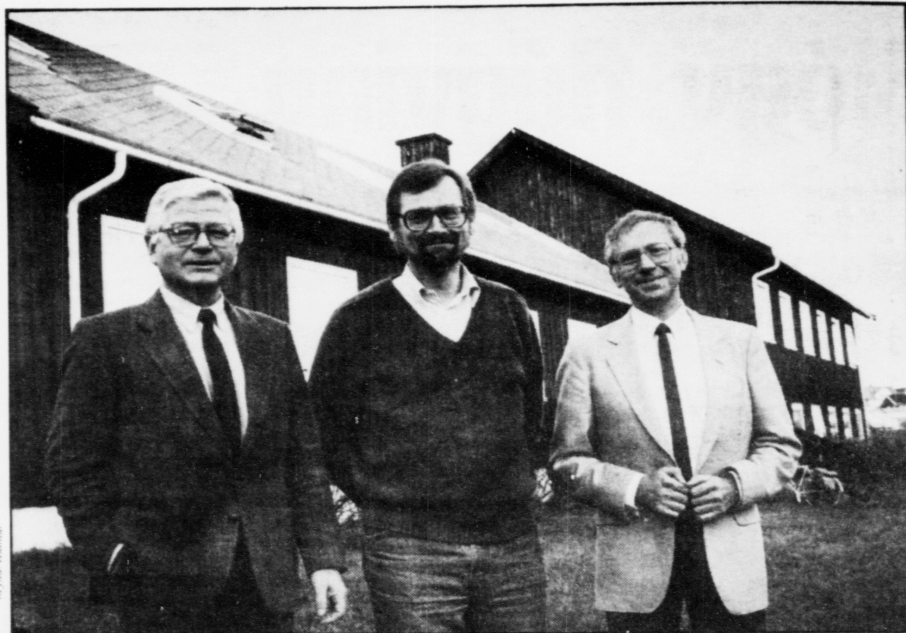
Jóhan Hendrik sigur víðari, at bókin væl kann sigast at vera ein føroysk

bók, men tað vil sjálvandi vera eitt metingarmál, um málið vit finna í bókini kann kallast føroyskt, tí hon jú skrivað á tí vest-norrøna málinum, sum var felags fyri bæði Noreg, Ísland og Føroyar.

—Men vit kunnu tó longu í Seyðabrævinum siggja nakað av serføroyskum eyðkennum. Har eru m.a. einstøk orð nevnd, sum vit ikki finna í øðrum norrønnum keldum. Tað kann hugast, at tað longu tá Seyðabrævið varð skrivað, eru við at skapast nøkur serføroysk orð og tí kann ein væl siga, at Kongsbókin er hitt fyrsta upphavi til føroyskt mál, men hetta kemur so týðuligari fram í Húsavíkarbrøvunum um ár 1400.

Annars heldur Jóhan Hendrik, at hin bókin, sum sviar hava í varðveitslu, er kanska líka týðningarmikil sum Kongsbókin. Hon verður nevnd Lundarbókin og finst á universitetsbókasavnum í Lund. Henda bók er eisini eitt lógarverk, sum m.a. inniheldur Seyðabrævið. Bókin er sera vøkur og prýðilig, og sviar eru so fegnir um hana, at teir altíð vísa hana fram sum teirra stoltasta og dýrbarasta grip.

At bókin er gjørd til Føroyar er eingin ivi um. Helst hevur hon eisini verið her í landinum, men



Jóhan Hendrik W. Poulsen, Jóannes Dalsgaard og Hans Jacob Debes eru fegnir, nú arbeiði teirra hevur givið útslit. Kongsbókin kemur heim. Í nevndini, sum landsstýrið setti at arbeiða við hesum málinum, er eisini Jóhan Djurhuus, fyrrv. skrivstovustjóri í landsstýrinum



Kongsbókin kemur nú heimaftur

Framhald á síðu 13